

Motion till riksdagen 2005/06:K322

av Cecilia Widegren (m)

Missbruk av offentlighetsprincipen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utreda om offentlighetsprincipen missbrukas i syfte att planera och begå brott.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att ta fram förslag för att stoppa eventuellt missbruk av offentlighetsprincipen.

Motivering

Sverige har en omfattande offentlighetsprincip som vi skall vara stolta över. Öppenheten motverkar maktmissbruk från offentliga myndigheter och den ger medborgarna möjlighet att kontrollera t ex de förtroendevaldas arbete så att de kan utkräva ansvar. Den säkerställer även att handlingar kring myndighetsbeslut är öppna så att alla kan granska att förvaltningsbeslut är korrekta.

Även om offentlighetsprincipen är viktig måste man våga ställa frågor kring hur den används. De som använder den svenska öppenheten gör det inte alltid för att kontrollera makthavare. Det finns grupper i samhället som använder uppgifterna i brottsliga syften. Tidigare har det uppmärksammat hur nynazister utnyttjat bl.a. passfoton och andra offentliga uppgifter för att kartlägga sina meningsmotståndare. Nu har det rests varningsflaggor för att även djurrättsaktivister använder offentlig information för att kartlägga bl.a. djuruppfödare. På samma sätt kan universitet, forskare och företag som bedriver djurförsök kartläggas.

I Sverige finns det en utvecklad kontroll och uppföljning av dem som håller djur eller som genomför djurförsök. När det gäller djurförsök finns det noggranna prövningar i djurförsöksetiska nämnder innan någon får starta arbetet med försöksdjur. I handlingarna från dessa nämnder finns uppgifter om forskare, djur, djurens inhysning etc., uppgifter som lätt kan missbrukas av dem som struntar i de demokratiska spelreglerna för att de sätter sina egna åsikter högre än samhällets gemensamma värderingar. När samhället har

Fel! Okänt namn på

konstaterat att forskare följer reglerna för att minimera smärtor för djuren måste rättsväsendet vara beredda att skydda den fria forskningen och ingripa mot aktivisterna.

Offentlighetsprincipen är viktig för att både medier och medborgare skall kunna granska exempelvis de djurförsöksetiska nämndernas beslut. Öppenheten måste dock balanseras mot enskilda personers säkerhet och att lagliga verksamheter skall kunna bedrivas utan att aktivister saboterar, hindrar eller hotar. För att stärka samhällets skydd mot de krafter som kan tänkas missbruka offentlighetsprincipen bör utredas om och i så fall hur offentlighetsprincipen missbrukas och även föreslås eventuella åtgärder för att förebygga missbruk i framtiden.

Stockholm den 3 oktober 2005

Cecilia Widegren (m)